

Okruhy k závěrečným zkouškám DPS oborová didaktika výchova ke zdraví

- 1. Zdraví a jeho determinanty v návaznosti na program Zdraví 21 a další evropské dokumenty**
Definice a modely zdraví, vlivy na zdravotní stav populace, zdravotnictví a péče o zdraví, zdravotní gramotnost, výchova ke zdraví. Implementace tematického celku *Zdraví jako hodnota* do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.
- 2. Koncepte výchovy ke zdraví v kurikulu základní školy**
Vzdělávací oblast Člověk a zdraví v RVP ZV, metodika tvorby ŠVP, implementace podpory zdraví do kurikula. Charakteristika samostatného předmětu, možnosti integrace učiva, očekávané výstupy a jejich konkretizace učivem. Implementace tematického celku *Vliv životních podmínek na zdraví* do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.
- 3. Koncepte výchovy ke zdraví v kurikulu gymnaziálního a středoškolského vzdělávání**
Transformace očekávaných výstupů a učiva do školních programů vyššího sekundárního vzdělávání. Porovnání strategie podpory zdraví na základních a středních školách. Příklady integrace učiva v tematických plánech předmětů cílených do oblasti výchovy ke zdraví. Implementace tematického celku *Změny v životě člověka a jejich reflexe* do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.
- 4. Výchova ke správným nutričním návykům jako součást výchovy ke zdraví**
Rozvíjení výživových návyků u dětí, působení školy (prostředí školy, školní stravování, pitný režim, projekty), problematika výživy v kurikulu základní školy, očekávané výstupy, implementace témat zaměřených na správné stravování do tematických plánů, metody výuky, návaznost na praktické činnosti (příprava pokrmů).
- 5. Nutriční chování adolescentů a možnosti jeho ovlivňování ve vyšším sekundárním vzdělávání**
Hodnota zdraví a životní styl v adolescenci, nutriční chování s akcentem na prevenci a léčbu poruch příjmu potravy. Problémy alternativních směrů ve výživě. Cíle a obsah kurikula v oblasti zdravé životosprávy na gymnáziích a středních odborných školách. Motivace k výchově ke zdraví na středních školách. Evaluační úlohy zaměřené do oblasti správné výživy na základní a střední škole.
- 6. Programy prevence rizikových projevů chování dětí a mládeže a jejich návaznost na výuku výchovy ke zdraví**
Prevence rizikových projevů chování dětí a autodestruktivních závislostí v programu výchovy ke zdraví, strategie prevence ve školách, implementace témat zaměřených na prevenci rizikového chování, zejm. zneužívání návykových látek, kriminality, nebezpečí sekt aj. do školního kurikula, formy a metody výuky, postupy spojené s včasnou intervencí.
- 7. Výchova ke zdraví jako prostor pro budování bezpečného prostředí ve třídě**
Bezpečnost a ochrana zdraví ve škole. Právní povědomí učitele výchovy ke zdraví. Platná legislativa a její využití při tvorbě školního řádu a při řešení problémů

s jeho porušováním. Tvorba pozitivního psychosociálního klimatu ve skupině dětí a mládeže v rámci motivace podpory zdraví. Metodické principy, které lze uplatnit v osobnostně sociální výchově ve školách a školských zařízeních.

8. Pohybové aktivity a zdraví

Pohybové aktivity dětí a mládeže jako prevence poruch zdraví, hypokinetický způsob života, zdravotně orientovaná zdatnost, fyziologie zátěže, kondiční programy, motivace k rozvíjení pohybových aktivit, zásady fair play jednání a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybové činnosti. Možnosti integrace výchovy ke zdraví s tělesnou výchovou, implementace témat zaměřených na význam pohybu pro zdraví do výuky výchovy ke zdraví.

9. Ochrana zdraví za mimořádných událostí v kontextu práce školy a ve výuce výchovy ke zdraví

Mimořádné události, integrovaný záchranný systém. Havárie s únikem nebezpečných látek a radiační havárie, živelní pohromy, sebeochrana a vzájemná pomoc. BOZP ve škole, ochrana žáků před úrazy. Laická první pomoc. Implementace tematického celku *Ochrana za mimořádných událostí* do programu výuky výchovy ke zdraví, metodické postupy při výuce základů laické první pomoci vzhledem k věku žáků.

10. Výchova ke zdraví a průřezová témata

Transformace průřezových témat do výuky výchovy ke zdraví (doložit konkrétními příklady). Podrobná charakteristika propojenosti s tématem environmentálního vzdělávání a mediální výchovy. Výchova ke zdraví a reklama. Zpracování tematického celku *ICT a zdraví* do projektu výuky a postupy jeho realizace. Informační zdroje pro výuku výchovy ke zdraví.

11. Ochrana reprodukčního zdraví, výchova k partnerství a rodičovství

Determinanty sexuálního chování, biologické změny a psychosociální problémy dospívání, negativní jevy poškozující reprodukční zdraví dospívajících (předčasný koitální styk, rizika těhotenství dospívajících, interrupce, promiskuita aj.) a způsoby prevence. Plánování rodičovství, antikoncepce, prevence pohlavně přenosných chorob vč. HIV/AIDS. Ochrana reprodukčního zdraví a výchova k rodičovským kompetencím v programu výuky výchovy ke zdraví. Specifika metodického pojetí, etický přístup k sexualitě na příkladech rozpracování vybraných témat.

12. Péče o zdraví a prevence infekčních chorob v kurikulu

Očekávané výstupy a jejich konkretizace výše uvedeným učivem, spirálovité plánování učiva, vymezení výukových cílů výchovy ke zdraví, příklady projektů vyučovacích hodin k daným tématům. Didaktické zásady tvorby pracovních listů a využívání jednotlivých typů pracovních listů ve výchově ke zdraví. Implementace tematického celku „*Ochrana před přenosnými chorobami*“ do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.

13. Prevence civilizačních chorob v kurikulu základních a středních škol

Očekávané výstupy a jejich konkretizace výše uvedeným učivem, rozvíjení učiva v základním a středním vzdělávání, příklady projektů výuky. Zásady přípravy učitele na výuku výchovy ke zdraví. Interaktivní formy práce. Hodnocení ve

výchově ke zdraví. Implementace tematického celku „*Rizika civilizačních chorob*“ do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.

14. Osobnostně sociální rozvoj jako součást výchovy ke zdraví

Metody rozvíjení sociálních kompetencí žáků ve výchově ke zdraví (dramatické hry, zážitková pedagogika, techniky směřující k hodnotovým žebříčkům, psychosociální hry), propojenost na školní preventivní programy. Implementace tematického celku „*Osobnostně sociální rozvoj*“ do tematických plánů, možnosti realizace ve výuce.

15. Etické aspekty ve výchově ke zdraví

Etická výchova jako průřezové působení, které spojuje duchovní, filozofické, právní a osobnostní aspekty s konkrétními postoji a postupy při řešení problémů souvisejících se zdravím. Reflexe hodnotové orientace učitele výchovy ke zdraví. Etické aspekty v přístupu k tématům multikulturní výchovy, výchovy k rodičovství, prevence násilí, šikanování, týrání a zneužívání dětí v návaznosti na ŠVP. Kooperativní učení ve výchově ke zdraví.

16. Školní a komunitní projekty zaměřené na výchovu ke zdraví.

Škola podporující zdraví, programy zaměřené na rozvíjení zdravotní gramotnosti, metodika tvorby vlastního projektu. Možnosti zapojení škol do nabízených projektů komerčního charakteru. Přehled dostupných projektů, nabízené materiály a pomůcky. Evaluace ve vzdělávání pro zdraví.